

Ανταγωνιστικότητα στην Ελαιοκαλλιέργεια - Προτάσεις και Προοπτικές

Τα τελευταία χρόνια ακούμε συχνά ότι ένα από τα εθνικά μας προϊόντα που μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη όχι μόνο της αγροτικής αλλά και της εθνικής οικονομίας, είναι το ελαιόλαδο.

Παρακολουθώντας όμως τις εξελίξεις στην ελληνική και παγκόσμια ελαιοκομία, εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι ο ελληνικός ελαιοκομικός τομέας παραμένει αναξιοποίητος.

Ένας αναξιοποίητος πλούτος.

Σε μια περίοδο που ολοένα και περισσότεροι καταναλωτές σε όλο τον κόσμο γνωρίζουν το ελαιόλαδο αυξάνοντας την παγκόσμια κατανάλωση, η Ελληνική παραγωγή τόσο σε ποσότητα όσο και σε συνολική αξία μειώνεται χάνοντας κατά κάθε χρόνο από 200 έως 800 εκατομμύρια ευρώ το έτος σε σχέση με το 2005.

Αντίστοιχα η οικονομία της Κρήτης χάνει από 100-400 εκατομμύρια το έτος σε σχέση με την αξία του ελαιολάδου το 2005.

Η Ελληνική παραγωγή ελαιολάδου όχι μόνο δεν μπορεί να αξιοποιήσει την παγκόσμια αύξηση, αλλά κινδυνεύει να χάσει την 3η θέση στην παγκόσμια παραγωγή, από την Τυνησία αλλά και από τη σημαντική αύξηση της παραγωγής στην Τουρκία.

Παγκόσμια Παραγωγή Ελαιολάδου για τις ελαιοκομικές περιόδους 2014/15 έως 2019/20 σε χιλ. τόνους							
Χώρα	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	Μεταβολή 2014-2020
Ισπανία	842	1403	1291	1262	1790	1120	+33%
Ιταλία	222	475	182	429	174	365	+64%
Ελλάδα	300	320	195	346	185	275	-8%
Πορτογαλία	61	109	69	135	100	141	+131%
Τυνησία	340	140	100	352	140	300	-11%
Τουρκία	160	150	178	263	193,5	225	+40%
Μαρόκο	120	130	110	140	200	145	+20%
Ε.Ε.	1435	2324	1752	2188	2264	1918	+33%

Από 2014-2020 παρατηρείται ότι σε επίπεδο Ε.Ε. υπάρχει αύξηση της παραγωγής κατά 33%. Αύξηση επίσης σημειώνουν και οι χώρες εκτός Ε.Ε. εκτός της Τουρκίας. Η Ελλάδα σημειώνει και αυτή μείωση στη παραγωγή της περί το 8%

Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου, 2020

Παράλληλα με την κατανάλωση, αυξάνεται και η παγκόσμια παραγωγή με νέες φυτεύσεις, όχι μόνο στις χώρες της μεσογειακής λεκάνης αλλά και σε χώρες που τα τελευταία χρόνια γνωρίζουν την ελαιοκαλλιέργεια όπως την Νότιο Αμερική, την Αυστραλία, την Κίνα αλλά και μεγάλες επεκτάσεις στις ΗΠΑ.

Το παράδοξο είναι ότι σύμφωνα με τα τελευταία δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2017 ο αριθμός ελαιοδέντρων Ελλάδας, έχει φτάσει τα 127.089.904 δέντρα (108.631.514 Ελαιοποιήσιμες & 18.458.390 επιτραπέζιες ποικιλίες), ενώ μόνο τα τελευταία οκτώ χρόνια έχουν φυτευτεί και μπει στην παραγωγή 1.000.000 στρέμματα Νέων ελαιώνων.

Αυτό σημαίνει ότι η δυνατότητα παραγωγής ελαιολάδου στη χώρα μας μπορεί να κυμανθεί από **700.000-900.000 χιλιάδες τόνους** το χρόνο, δηλαδή διπλάσιες και τριπλάσιες ποσότητες από τις σημερινές, καθιστώντας την Ελλάδα μια παγκόσμια δύναμη στον Ελαιοκομικό τομέα.

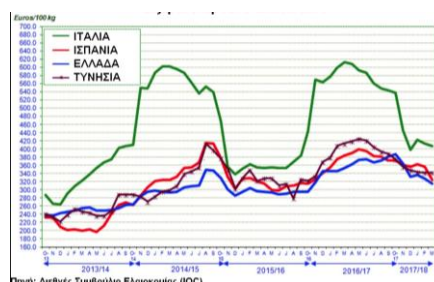
Με δεδομένο ότι το **80% του Ελληνικού ελαιολάδου** ανήκει στην κατηγορία του **Έξτρα Παρθένου**, σε αντίθεση με το **65% του Ιταλικού** και **30% του Ισπανικού**, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την απόκτηση ηγετικής θέσης σε ένα από τα σημαντικότερα προϊόντα διατροφής, με τεράστια προστιθεμένη αξία.

Αλλά, ούτε και σε επίπεδο τιμών η χώρα μπορεί να εκμεταλλευτεί την αξία και την ποιότητα του Ελαιολάδου.

Εξέλιξη τιμών πώλησης ελαιολάδου στις Τέσσερις χώρες με την μεγαλύτερη παραγωγή

Εξέλιξη τιμών παραγωγού έξτρα παρθένο ελαιολάδου

Ισπανία	2,65 €
Ελλάδα	2,83 €
Ιταλία	6,08 €
Τυνησία	3,43 €

- Στην **Ισπανία**, για την ελαιοκομική περίοδο 2017/2018 οι τιμές παραγωγού έφτασαν τα **2,65€/kg**.
- Στην **Ιταλία**, για την ίδια περίοδο, οι τιμές σταθεροποιήθηκαν λίγο πάνω από τα **6€ (6,08€/kg)**. Η τιμή αυτή είναι 44% υψηλότερη από την προηγούμενη χρονιά.
- Στην **Ελλάδα**, η τιμή παραγωγού την ελαιοκομική περίοδο 2017/2018 έφτασε τα **2,83€/kg**, παρουσιάζοντας πτώση (-16%) σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή.
- Στην **Τυνησία**, η τιμή παραγωγού για το ελαιόλαδο σταθεροποιείται στα **3,43€/kg** (-18% σε σχέση με πέρυσι).

Διεθνές Συμβούλιο Ελαιοκομίας, (IOC)

Η τιμή παραγωγού υπολείπεται σχεδόν 1,5-2,5 ευρώ σε σχέση με την τιμή που απολαμβάνει ο Ιταλός παραγωγός, ενώ είναι στα ίδια επίπεδα με τις τιμές που απολαμβάνουν οι Ισπανοί παραγωγοί.

Η Ισπανική παραγωγή όμως είναι σχεδόν πενταπλάσια από την Ελληνική, γεγονός που επιτρέπει στους Ισπανούς παραγωγούς να έχουν μικρότερο κόστος παραγωγής και πολύ υψηλότερα εισοδήματα από τους Έλληνες συναδέλφους τους.

Ακόμα και οι Τυνήσιοι παραγωγοί απολαμβάνουν υψηλότερες τιμές από τους Έλληνες συναδέλφους τους.

Οι χαμηλές τιμές σε συνδυασμό με το μικρό και πολύ-τεμαχισμένο κλήρο δεν δίνουν ένα βιώσιμο εισόδημα στον Έλληνα ελαιοπαραγωγό, με αποτέλεσμα και αυτός με την σειρά του να μην είναι σε θέση να προσφέρει τις απαραίτητες εισροές και καλλιεργητικές τεχνικές που είναι απαραίτητες για την αύξηση της παραγωγικότητας των ελαιοδέντρων, το γεγονός αυτό σε μεγάλο βαθμό δικαιολογεί την υστέρηση της Ελληνικής παραγωγής.

Για να σπάσει αυτός ο φαύλος κύκλος είναι απαραίτητο να αναληφθούν σοβαρές πρωτοβουλίες από όλους τους εμπλεκόμενους στην παραγωγική διαδικασία

- **Από τους παραγωγούς** που είναι απαραίτητο να εκσυγχρονίσουν την καλλιέργεια τους εισάγοντας νέες τεχνολογίες, καλλιεργώντας με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και την ασφάλεια και ποιότητα του Ελαιολάδου, αλλά κυρίως συνεργαζόμενοι σε επιχειρηματικά παραγωγικά σχήματα που θα τους επιτρέψουν να μειώσουν τα κόστη παραγωγής και να εκμεταλλευτούν ευρωπαϊκούς πόρους για την ανάπτυξη της αγροτικής τους εκμετάλλευσης.
- **Από τους μεταποιητές ελαιουργούς**, οι οποίοι έχουν την ευθύνη για την παραλαβή, έκθλιψη και επεξεργασία του ελαιόκαρπου για την παραγωγή του χυμού της ελιάς δηλαδή του Ελαιολάδου και οι οποίοι πρέπει να λειτουργούν σύμφωνα με τους Κώδικες της Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και λαμβάνοντας όλα τα μέτρα που επιβάλλουν τα Συστήματα Ασφάλειας και Ποιότητας Τροφίμων.
- **Οι επιχειρήσεις τυποποίησης και εμπορίας**, είναι απαραίτητο να εξετάσουν θέματα συνεργασίας, με στόχο να κατακτήσουν αγορές που είναι δύσκολο να τοποθετηθούν μεμονωμένα λόγω μεγέθους, κτίζοντας στρατηγικές συμμαχίες με ενιαία Brand, προκειμένου να ανταγωνιστούν κυρίως τις Ιταλικές και Ισπανικές εταιρείες, οι οποίες κυριαρχούν στα δίκτυα διανομής.
- Τέλος, η **πολιτεία** η οποία διαχειρίζεται σημαντικά κονδύλια και επιδοτήσεις για την βελτίωση της ποιότητας και την προώθηση του ελαιολάδου, είναι απαραίτητο να συνδέσει τις χρηματοδοτήσεις με μετρήσιμα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια για την καλύτερη αξιοποίηση των εθνικών και κοινοτικών πόρων.

Η χώρα μας μπορεί να αξιοποιήσει τον αναξιοποίητο πλούτο της ιστορίας και του πολιτισμού της, στο πλαίσιο ενός ολιστικού National Branding σε σύνδεση με τον γαστρονομικό της πολιτισμό, αναπόσπαστο μέρος του οποίου είναι το ελαιόλαδο.